

नेपाल गजेट

भाग ४

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं श्रावण २६ गते २०१३ साल

उद्योग वाणिज्यमन्त्रालयको सूचना

घरेलु शिल्पकला बिक्री भण्डार

पत्रसंख्या ४१४ मा क।१३

मिति ०१३।४।२३

१. स्थापना:—

घरेलु र साना साना उद्योगको विकासको निम्ति कालीगढहरूले तयार गरेको वस्तु बिक्री गर्ने व्यवस्था गरी दिनु र तिनीहरूलाई डिजाइन र क्वालिटी सुधार गर्न सहत गर्नु

र बिक्रीको तरिकामा सुधार र विकास गर्न उचित कदम उठाउनु

र हाम्रो शिल्पकलाका वस्तुहरूको सघत स्वदेश र विदेशमा समेत बढाउनु-
परेकोले उपभोक्ताहरूको इच्छा बुझी त्यसको खर उताउदकहरू कसै पुऱ्याउने
व्यवस्था गर्नु

(५)

१ कालिगढहरूलाई चाहिने कच्चा पदार्थ र मेशीन ज्यावजहरू सरल मोलमा सुलभ गराई दिनु अति आवश्यक ठहरिएको

२ यो काम एक समितिबाट गराए यसको लक्षपूर्ति बढी मात्रामा र चाँडो हुने देखिएकोले सरकारबाट बिकास-समिति ऐन २०१३ को दफा ३ को उपदफा [१] बाट प्रदत्त अधिकारको प्रयोग गरी घरेलु शिल्प बत्ता बिक्री भंडार बाजका मितिदेखि खडा गरेको छ । यसको प्रधान कार्यालय काठमाडौँमा रहनेछ र यसको काम सुचारु रूपले चलाउन यसले आवश्यक ठहरिएको वस्तु सकारको इजाजत लिई मुलुकभित्र र बाहिर पनि शाखा उपशाखाहरू खोल्न पाउनेछ ।

२. काम कारवाई:—

यो संस्थाबाई देहायबमोजिमको काम सुधिएको छ:—

घरेलु उद्योगबाट उत्पादित वस्तुहरूको बिक्री सुचारु रूपले गरी त्यसको खपत बढाई घरेलु उद्योगको बिकास गर्ने उद्देश्यले यसले देहायमा लेखिएका समेत आवश्कीय काम गर्नेछ—

- [क] नेपाली घरेलु उद्योग व्यवसायीहरूलाई निजहरूले तयार गरेको वस्तुहरू खरीद गरी लिई वा जाकजमा लिई बिक्री गरी दिने व्यवस्था गर्ने ।
- [ख] नयाँ डिजाइनका वस्तुहरू उत्पादन गर्नमा प्रोत्साहन दिने र यस्ता वस्तुहरूको अभिरुची बढाउने प्रयत्न गर्ने ।
- [ग] हाम्रा शिल्पकला हस्तकलाका वस्तुहरूको देश विदेशमा चाहना बढाई त्यस्ता वस्तुहरूको निकाशीको व्यवस्था गर्ने ।
- [घ] कालिगढहरूलाई चाहिने कच्चा मालहरू र मेशीन ज्यावज खरीद गरी बाझिकाई राखी ती वस्तुहरू सुपथ मोलमा कालिगढहरूलाई दिनु ।
- [ङ] आवश्कीय कच्चा माल मेशीन ज्यावजहरू समेत दिई कालिगढहरूबाट अनतमा भाग हुने किसिमका वस्तुहरू अर्हर् दिई बनाउन लगाई बिक्री गर्ने ।

- [च] कालिगढ रूबाई छोटो अवधिको निमित्त उचित मात्रामा सापटी दिने ।
- [छ] कालिगढरू वा कालिगढ संस्थाहरूको रजिष्टर्ड गरी राख्ने ।
- [ज] कालिगढहरूलाई निगहरूको पेशा सम्बन्धमा दक्षिण हुने वा उप-योगी हुने विस्तृतको देश विदेशको खबर प्रचार गर्ने ।
- [झ] बिक्री वितरणको आधुनिक कलाको प्रचार गर्ने र
- [ञ] सरकारको उत्पादन केन्द्रहरूबाट तयार भएका मालहरू खरीद गरी बिक्री गर्ने ।

३. पूँजी:—

यो समितिको अधिकतम मूलधन मोरु १०,००,००० हुनेछ, जसमध्ये हाल मोरु ५,००,००० को पूँजी सरकारबाट प्रदान गरिएको छ । सरकारले वरेमा सञ्चालक समितिको सिफारिश उपर विचार गरी सरकारले उपरोक्त अधिकृत मूलधनमा थपघट गर्न सक्छ ।

४. गठन:—

उपरोक्त ऐनको ३ को उपदफा (३) बमोजिम यो संस्थाको काम चलाउन एक सभापति तथा अरु चार जना सदस्यहरूको एक सञ्चालक समिति गठन गरिएको छ ।

हाल यो समितिका सदस्यहरू देहायदमोजिम मुकदर गरिएको छ:—

(१) श्री माननीय उद्योग वाणिज्यमन्त्री	सभापति
(२) श्री डाइरेक्टर उद्योग विभाग—कुलधर्मरत्न तुलाधर	सञ्चालक
(३) श्री एकाउण्ट अफिसर—बक्ष्मीलाल जोशी	सञ्चालक

गैर सरकारी सदस्यहरू:—

(४) श्री लोकनाथ जोशी	सञ्चालक
(५) श्री सूर्यबहादुर	सञ्चालक

यी सञ्चालकहरू ५ वर्षको निमित्त नियुक्त हुनेछन्, तर पहिलो पटक नियुक्त भएका संचालकहरू वर्षको एक एक जना रिटायर्ड हुनेछन् । कुन कुन सञ्चालकको रिटायर्ड हुने भन्ने कुरा गोजा मथाद्वारा निर्णय गरिनेछ । रिक्त स्थान सरकारद्वारा पूर्ति गरिनेछ । रिटायर्ड भएका संचालकहरूलाई सरकारले फेरि नियुक्त गर्न सक्नेछ । समाप्ति पनि सरकारद्वारा मनोनीत हुनेछ । यी संचालकहरूले सभामा उपस्थित भएका दिन जनही मोर १६ सोझका दशै फो पाउनेछन् ।

५. संचालकको अयोग्यता:—

देाएको अवस्थामा हुने व्यक्ति संचालक हुन रहन पाउनेछैन ।

(१) टाठ उल्टेको वा

(२) बहुलाएको वा

(३) यी संस्थाको अफिसर वा कर्मचारी पदमा बहाल रहेको ।

६. कायम मुकायम:—

विरामी परी, विरामी वसी वा अरु कार्यकारण परी कैही समयसम्म काम दिन नसक्ने भएमा सरकारले त्यस्तो संचालकको स्थानमा कायम मुकायम खटाउनेछ ।

७. खात्री खाला:—

(१) समितिको अचुनितिविना कुनै सदस्य लगातार तीन पटक समितिको सभामा उपस्थित नभएमा संचालकको पदबाट हटाइनेछ ।

(२) सरकारले कार्यकारण परेमा संचालकलाई बर्खास्त गर्न सक्नेछ ।

(३) समितिमा जुनसुकै सदस्यले सरकारले राजीनामा पेश गर्न सक्ने छन् । राजीनामा स्वीकृति भएपछि निजको स्थान रिक्त हुनेछ ।

(४) उपरोक्त अवस्था परी रिक्त हुन आएको स्थानमा सरकारले योग्य व्यक्ति नियुक्ति गर्नेछ ।

८. समितिको सभा:—

- (१) संचालक समितिको सभा चाहिएका बखत सभापतिको तजेबिजले बोलाउनेछ । तर यस्तो सभा कमसेकम वर्षको ६ पटक र कमसेकम तीन महीनाको १ पटक बोलाउनु पर्छ ।
- (२) सभापतिमेत कमसेकम तीन जना सदस्य नभै सभा गर्न हुँदैन, सो-बभोजिम गणपूरक संख्या पुगी बसेको सभाको निर्णय संचालक समितिको निर्णय मानिनेछ ।
- (३) कमसेकम २ जना संचालकले लिखित अग्रोध गरेमा सभापतिचे जुन-सुकै बखत पनि सभा बोलाउन पर्नेछ ।
- (४) पक्ष विपक्षको भोट बराबर भएमा सभापतिचे निर्णयात्मक मतको प्रयोग गर्नेछन् ।

९. हर हिसाब:—

- (१) यो संस्थाको हर हिसाब खेस्ता संचालक सभाले मुकरर गरेको डाँचाभा नेपाली भाषामा रहनेछ ।
- (२) यो संस्थाको काम कारवाहीको मासिक रिपोर्ट सरकारमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (३) आर्थिक वर्ष अन्त भएको २ महिनाभित्र सभापति र मैनेजरको सहि परेको र अडिटरले प्रमेत प्रमाणित गरेको वार्षिक हर हिसाब तथा सो वर्षमा भएको कामकाज बारे समितिचे तयार पारेको रिपोर्ट सरकार-छेउ पेश गर्नुपर्नेछ यस्तो हर हिसाब तथा रिपोर्ट सरकारद्वारा प्रका-शित हुनेछ ।

१०. मैनेजर:—

समितिको देखरेखमा रही दैनिक कामकाज चलाउनुलाई एउटा मैनेजर रहनेछ । निम्न तीन वर्षका अवधिका निमित्त समितिको सिफारीसअनुसार सर-कारबाट नियुक्त गरिनेछ । सो अवधि सकिएपछि सरकारले मनासिव ठहराएमा

समितिको सिकारीसवाः निजको पुनर्नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।

११. निकाशाः—

समितिले सरकार सन्तु पर्ने कुनै उद्योग विभागमार्फत उद्योग वाणिज्य मंत्रालयमा साधनेछ र सो मंत्रालयले पनि उचित निकाशा दिने र सरकार तरफबाट मर्हपते काम कारवाई गर्नेछ ।

१२. नियम बनाउने अधिकारः—

यो संस्थालाई जिम्मा लगाएको काम कार्यान्वित गर्ने संचालक समितिसे सरकारको स्वीकृति लिई सबै विषयमा विशेषतः देहायका कुराहरूमा नियम बनाई सरकारबाट स्वीकृति गराई लागू गर्ने सक्नेछ ।

- (१) संचालकसमितिले गर्ने कामको तरीका र समितिको सभाको कार्यविधिबारे
- (२) संचालक समितिसे मेनेजर र अरु कर्मचारीबाट अख्तियारी सुम्पनेबारे,
- (३) चाहिएका बखत संचालक समितिसे उपसमिति गठन गर्ने र त्यस्ता उपसमितिको कार्यविधिबारे ।
- (४) यो संस्थाका कर्मचारीहरूको नियुक्ति बहाली, प्रमोशन, बर्खासी, तलब, भत्ता, पेन्शन, बोनस, बिदा, आचरण, अनुशासन इत्यादिर गठनबारे ।
- (५) ऐन सवालको रीत पुऱ्याई संस्थातर्फबाट गरिने पढा कबुलियत सम्बन्धी शर्तबारे ।
- (६) संस्थाको हरहिसाब तथा ब्यालेन्स सीट राख्ने तयार गर्ने ढाँचाबारे ।

१३. अडिटरः—

- (क) सरकारले संस्थाको हरहिसाब जाचन एकजना अडिटर नियुक्त गर्नेछ ।
उनको फीस सरकारले तोकिएकोमोजिम हुनेछ ।
- (ख) सरकारले चाहेमा जुनजुनै बखत विशेष अडिटरद्वारा संस्थाको हर-
हिसाब जाचउन सक्नेछ ।
- (ग) संस्थाको अडिटरलाई आफ्नो वार्षिक ब्यालेन्स सीटको एकप्रति दिनुपर्नेछ ।

र अडिटरले तत्सम्बन्धी भाउचर र कागजातसहितको हरहिसाब जाँच-
पर्नेछ। अडिटरले चाहेमा जुनसुकै बहीखाता तथा तत्सम्बन्धी कागजात
पनि हेर्न पाइनेछ। हरहिसाब जाँच्ने सिलसिलामा अडिटरले जुनसुकै
संचालक वा अफिसर बुझ्न पाउनेछ।

(घ) माथि लेखिएबमोजिम हिसाब जाँचो सकेपछि अडिटरले आफ्नो रिपोर्टमा
देहायका कुराको स्पष्ट उल्लेख गरी सरकारछेउ रिपोर्ट पेश गर्नुपर्नेछ।

(१) बेचेन्ससीटमा गर्नुपर्ने कुरा परेको छैन र सो बेचेन्ससीटमा संस्था-
को यथार्थ हाल व्यक्त गर्नु पर्दैन।

(२) हरहिसाब नियमित छैन, र

(३) सोधनी गरिएका कुराको सन्तोषजनक उत्तर पाएको छैन।

१४. लाभ हानि:—

हरेक वार्षिक वर्षको अन्त्यमा हुन आएको मुनाफाबाट रिजर्व डिपिजि-
एसन र संस्थाको भै परी आउने कामको निमित्त समेत जो चाहिने रकम
संचालक समितिको तजविजले परसारी सकेपछि बाँकी रहन आएको रकम
सरकार दाखिल गरिनेछ।

१५. हानि नोक्सानीबारे जवाफदेही:—

यससंस्थाका संचालक मेनेजर कर्मचारीहरूले पाएको अख्तियारबमोजिम
कामकाज गर्दा बेहिसानी चिताएको वा जानी जानी भूत बेहिसाब भएको
रहेनछ भन्ने पर्ने आएको हानि नोक्सानीको निजहरू व्यक्तिगत तवरले जवा-
फदेही हुनेछैनन्। तर कसैले नियमप्रतिकूट काम गरेबाट जरिवाना भएमा
निजहरूले खुबै बोल्नुपर्नेछ।

आज्ञाते—

राजप्रसाद जोशी,

का. मु. सेक्रेटरी—उद्योगवाणिज्य मन्त्रालय,

भोरखापत्र छापाखानामा मुद्रित। मेनेजर, पेमराज शर्मा

सिंहदरबार

मुद्रण विभाग